

Artikel 58o [Zorgaanbieders en zorginstellingen]

1. In afwijking van artikel 58k, zorgt een zorgaanbieder voor een zodanige openstelling, inrichting en zorgverlening dat de aanwezige niet bij de zorg betrokken personen de bij of krachtens de artikelen 58d tot en met 58h gestelde regels redelijkerwijs in acht kunnen nemen. Indien een zorgaanbieder zorg verleent in de woning, zorgt de zorgaanbieder er in afwijking van de artikelen 58d tot en met 58h voor dat de aanwezige niet bij de zorg betrokken personen, ten tijde van de zorgverlening de krachtens deze artikelen gestelde regels redelijkerwijs in acht kunnen nemen.

2. Bij ernstige vrees voor verspreiding van covid-19 binnen een zorginstelling of woonvorm voor de zorg of om verspreiding naar dan wel vanuit die zorginstelling of woonvorm in de zorg te voorkomen, kunnen bij regeling van Onze Minister beperkingen of voorwaarden worden gesteld aan de toegang van niet bij de zorg betrokken personen. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen zorginstellingen en woonvormen in de zorg of groepen zorginstellingen en gemeenten of groepen gemeenten.

3. De ambtenaren van de Inspectie gezondheidszorg en jeugd houden toezicht op de in het eerste lid bedoelde zorgplicht als mede de op grond van het tweede lid gestelde beperkingen en voorwaarden. Indien de toezichthouder van oordeel is dat de aldaar aanwezige personen de in het eerste lid genoemde regels onvoldoende in acht kunnen nemen, kan hij de zorgaanbieder een schriftelijke aanwijzing geven. In een spoedeisende situatie kan de aanwijzing mondeling worden gegeven, in welk geval de aanwijzing zo spoedig mogelijk op schrift wordt gesteld en bekendgemaakt.

Toelichting**Artikel 59o. Zorgaanbieders en zorginstellingen**

Het eerste lid van dit artikel regelt een zorgplicht voor zorgaanbieders als bedoeld in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Een zorgaanbieder dient ervoor te zorgen dat personen die aanwezig zijn in het pand van de zorgaanbieder of bij het verlenen van zorg door de zorgaanbieder, de bij of krachtens artikel 58d tot en met 58h gestelde regels redelijkerwijs in acht kan nemen. Het gaat hier om het houden van een veilige afstand, verbod op groepsvorming en het treffen van hygiënemaatregelen. Het groepsverbod uit artikel 58e geldt niet voor personen die een gemeenschappelijk huidhouden hebben, zoals bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke beperking of psychogeriatrische aandoening die in een groep wonen. De zorgplicht uit artikel 59n eerste lid geldt in aanvulling op norm van "goede zorg" als bedoeld in artikel 2, tweede lid van de Wkkgz. De norm van goede zorg brengt mee dat zorg moet worden verleend zoals een redelijk bekwaam hulpverlener dat doet. Een zorgaanbieder zal zich overeenkomstig de algemeen aanvaarde norm moeten inzetten. Om te expliciteren dat een zorgaanbieder zich ook aan de maatregelen ter verspreiding van covid-19 dient te houden, regelt dit wetsvoorstel een zorgplicht voor de zorgaanbieders. Vanzelfsprekend kunnen veel zorgaanbieders geen afstand houden van patiënten of cliënten als zij zorg verlenen. Dat geldt eveneens voor personen die met de patiënt of cliënt voor de zorgaanbieder werken. De zorgplicht is er daarom op gericht dat niet bij de zorg betrokken personen (hierna: bezoekers) redelijkerwijs moeten kunnen voldoen aan de maatregelen. De laatste zin van het eerste lid, geeft aan dat ook wanneer een zorgaanbieder zorg verleent in een woning, de afstandsregels in acht worden genomen ten tijde van de zorgverlening. Op grond van artikel 58d, eerste lid, geldt de veilige afstand niet binnen een woning. Indien een zorgverlener echter zorg verleent in een woning, is het wel noodzakelijk dat niet bij de zorg betrokken personen afstand houden van de zorgverlener, ter voorkoming van de verspreiding van covid-19. De invulling van deze zorgplicht zal grotendeels met zelfregulering gaan. Veel zorgaanbieders hebben al protocollen en richtlijnen ontwikkeld, op grond waarvan zij zoveel mogelijk aan hun zorgplicht kunnen voldoen.

Artikel 59o, tweede lid, richt zich op een deel van de zorg, te weten zorginstellingen en woonvormen in de zorg. Een zorginstelling is een instelling die zorg als bedoeld in de Wet langdurige zorg (Wlz) verleent, aan mensen vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking of een verstandelijke handicap. Deze zorginstellingen en woonvormen

verlenen veelal zorg aan kwetsbare doelgroepen, die extra tegen de verspreiding van covid-19 moeten worden beschermd. Op basis van het OMT-advies heeft het kabinet op 19 maart 2020¹ verschillende maatregelen aangekondigd om verdere verspreiding van covid-19 te voorkomen. Een van die maatregelen was het preventief weren van bezoek en alle anderen die niet noodzakelijk zijn voor de basiszorg in verpleeghuizen en woonvormen in de ouderenzorg.

De aanleiding hiervoor waren de toenemende risico's voor kwetsbare ouderen in verpleeghuizen en de praktijk in Noord-Brabant en Limburg wees uit dat een beperking van het bezoek aan verpleeghuizen noodzakelijk was om de verspreiding van het virus in te dammen. Deze zware maar onontkoombare maatregel was nodig om in een uitzonderlijke crisissituatie bewoners en zorgpersoneel zo goed mogelijk te beschermen. In noodverordeningen is dit vormgegeven door te bepalen dat de beheerder toestemming moet geven voor het aanwezig zijn in de instelling. Uitgangspunt daarbij is dat bezoek wordt geweerd.

Begin mei 2020 is gebleken dat er nagenoeg geen nieuwe verpleeghuislocaties met een besmetting zijn gekomen. De bezoekenregeling is in combinatie met de andere maatregelen effectief gebleken. Tegelijkertijd is de impact van de bezoekenregeling groot. Voor mensen in de laatste fase van hun leven en voor hun naasten is onderling contact met hun naasten van essentieel belang. Het kabinet wil bewoners en hun naasten perspectief te bieden door gefaseerde en gecontroleerde versoepeling van de bezoekenregeling². Aan het Outbreak Management Team (OMT) is advies over de randvoorwaarden gevraagd. Het OMT heeft vastgesteld dat, hoewel versoepeling van de bezoekenregeling onvermijdelijk risico's met zich meebrengt, het voorstel voorziet in een weloverwogen aanpak waarbij deze risico's worden geminimaliseerd.

De versoepeling van de bezoekenregeling gebeurt onder voorwaarden in een aantal fasen. De eerste fase, die is gestart op 11 mei 2020, bestaat uit 26 verpleeghuislocaties. Vervolgens wordt in de tweede fase, die ingaat op 25 mei 2020, opgeschaald naar meer locaties. Het uiteindelijke perspectief is dat de huidige bezoekenregeling voor geheel Nederland versoepeld wordt.

Als de ontwikkelingen qua aantal besmettingen positief verlopen, zal de bezoekenregeling op het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel, zich al in het stadium bevinden dat in het gehele land beperkt bezoek mogelijk is. Desalniettemin zal het nodig kunnen zijn dat er opnieuw maatregelen moeten worden getroffen indien dat nodig is ter voorkoming van de verspreiding van covid-19. Op grond van het tweede lid kan bij regeling van Onze Minister worden geregeld dat er beperkingen gelden bij het ontvangen van bezoek voor zorginstellingen of woonvormen in de zorg. Dit kan de minister doen indien er vrees bestaat voor verspreiding van covid-19 binnen de zorginstelling of woonvorm voor de zorg. De minister kan tevens regels stellen indien dat noodzakelijk is ter voorkoming van verspreiding van covid-19 naar of vanuit de zorginstelling of woonvorm in de zorg. De minister kan op grond van het tweede lid ook voorwaarden verbinden aan toegestaan bezoek. Zo kan de minister besluiten bezoek in het geheel niet toe te staan, of alleen in bepaalde categorieën zorginstellingen het bezoek te beperken. Te denken valt aan bijvoorbeeld verpleeghuizen. Hierbij is het mogelijk voor de minister om per gemeente verschillende vormen van beperking te laten gelden dan wel verschillende uitzonderingen te maken. Een beperking op het toelaten van bezoek in een ministeriële regeling dient noodzakelijk en proportioneel te zijn. Zonder die maatregelen zouden covid-19 zich verder verspreiden. De maatregelen zijn nodig om de volksgezondheid te beschermen. Wanneer de minister een beperking oplegt, dient een zorgaanbieder zich aan de regeling te houden en conform de regeling bezoek niet toe te staan.

Artikel 59n, derde lid, belegt het toezicht bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Dit stelt de IGJ in staat handhavend op te treden bij overtredingen van de zorgplicht, uit het eerste lid en bij overtreding van de eventueel bij ministeriële regeling te stellen regels. De zorgplicht uit het eerste lid en de regels die de minister kan stellen op grond van het derde lid, richten zich tot zorgaanbieders. De IGJ houdt toezicht op naleving door de zorgaanbieders, en niet op naleving door bezoekers. Een zorgaanbieder moet er bijvoorbeeld voor zorgen dat bezoekers redelijkerwijs afstand tot elkaar en patiënten en cliënten kunnen houden. Mochten bezoekers zich niet houden aan de gedragsregels, dan wordt van de zorgaanbieder verwacht dat zij bezoekers daarop

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31765 en 25295, nr. 491.

² Een en ander in overleg met de sector en met actieve inbreng van een brede klankbordgroep bestaande uit bestuurders, zorgprofessionals, wetenschappers, ethici en vertegenwoordigers van bewoners en naasten.

aanspreekt. Mochten bezoekers geen gehoor geven bij de zorgaanbieder, dan kan in het uiterste geval de zorgaanbieder de politie bellen om onwillige bezoekers te verwijderen.